

1

- Ráno, ako dlho po zobudení?
 - Ťažko povedať.
 - Po piatich minútach? Medzi šesť a tridsať? Tridsať a šesťdesiat? Viac?
 - Povedal by som... medzi šesť a tridsať.
 - Je pre teba namáhavé zdržať sa na miestach, kde to je zakázané: v kine, v lietadle, v reštaurácii...?
 - Nie.
 - Si si istý?
 - Áno.
 - Ktorej cigarety je pre teba najťažšie sa vzdať: prvej alebo inej?
 - Prvej.
 - Koľko cigariet priemerne denne?
 - Medzi desať a dvadsať.
 - V prvých hodinách dňa fajčíš v kratších intervaloch?
 - Ech... áno.
 - Fajčíš aj vtedy, keď si chorý a ležíš v posteli?
Váhal.
 - Nie.
- Rýchlo to zrákala. Volalo sa to Fagerströmov test.

– Päť bodov. Stredná závislosť. Predpíšem ti nikotínové náplasti a žuvačky, ak by si cítil, že náplasť nestačí. No s tými žuvačkami pomaly. Prečo chceš prestať?

Zopakoval jej svoje dôvody: 1. nechcel skončiť s rakovinou hrtna alebo pľúc, to by bolo otravné, 2. čoraz častejšie mával bronchitídy ako znak predčasného starnutia pľúc, 3. chcel zostať v dobrom zdravotnom stave kvôli Gustavovi, 4. naozaj nie je príjemné bozkávať sa s fajčiarom, keď nefajčíte, či nie?

Doktorka Lea Delambrová súhlasne prikývla.

– Cítiš sa pripravený? – spýtala sa.

– Áno, – odvetil.

– Tak začneme... *teraz*.

Usmiala sa naňho. Potľapkala sa po stehnách. Vstala. Zastrčila si štvorfarebné pero do vrecka pláštá na hrudi a pozrela sa na blondávého chlapčeka, ktorý sa tri metre od nich hral s otcovým telefónom.

– Gustav mi robí starosti, – povedal.

– Viem. Už sme o tom hovorili.

– V triede sa čoraz ťažšie sústreďuje, so známkami je problém a doma ho hocičo vyruší, často nepočúva, keď sa s ním rozprávam... a niekedy reaguje agresívne.

Pokrčila plecami.

– Treba počkať. Ak tie symptómy pretrvávajú ešte pol roka, budeme môcť diagnostikovať poruchu pozornosti. S hyperaktivitou alebo bez nej. A pošlem ho ku špecializovanej kolegyni.

– A čo dovedty?

Chvíľu si ho mlčky prezerala.

– Martin, to nie je najdôležitejšie: Gustav je zdravý. Transplantácia sa zrejme podarila. Je to úžasné víťazstvo, uvedomuješ si to?

Servaz prikývol.

Určite má pravdu.

Jeho syn trpel biliárnou atréziou, chorobou, ktorá postihuje jedno dieťa z dvadsaťtisíc a ktorá spočíva v zúžení kanálikov odvádzajúcich žlč z pečene: zadržiavanie žlče v pečeni spôsobuje nenapraviteľné škody, a ak sa nič neurobí, aj smrť. Deti trpiace atréziou majú ustavičné problémy so zdravím: sú menšie a krehkejšie ako ostatní, často ich bolí brucho, mávajú vnútrobrušné krvácanie a častejšie ich postihujú infekcie. Prvý zásah spočíva v tom, že sa obnoví normálne prúdenie žlče, a to nahradením poškodeného vedenia kúskom tenkého čreva. Podľa autora sa táto metóda volá Kasai a zákrok je úspešný v jednom z troch prípadov. Pri Gustavovi stroskotal.

Bolo treba pomýšľať na zhodný transplantát od žijúceho darcu: v 60 až 70 % to bola pečeň od blízkeho príbuzného. Ponúkol sa ako darca. Operácia sa uskutočnila na jednej rakúskej klinike za absolútne neuveriteľných podmienok a načisto nelegálne. On tam takmer prišiel o život...

Keď si na to pomyslel, bez najmenej pochybnosti v tom videl jednu z najsurrealistickejších a najstrašnejších epizód svojej existencie.*

Servaz sa pozrel na doktorku Delambrovú. Bola vyššia ako on, mala široké plecia od plávania, plavé vlasy, zelené oči žiariace šibalstvom a také jemné a jasné črty ako jej charakter, keďže nič neskrývala. Bola detskou lekárkou a špecializovala sa na gastroenterológiu, hepatológiu a detskú výživu v Purpanovej nemocnici v Toulouse. *Starat' sa o deti v nemocnici* – existovalo ťažšie povolanie, ktoré by si vyžadovalo viac kompetencie a oddanosti? Podišla ku Gustavovi, žartovala s ním, začrela mu do blondých vlasov a čosi mu pošepkala do ucha, až sa zachichotal.

* Pozri *Noc* (XYZ, 2018).

Doktorka Lea Delambrová mala štyridsaťtri rokov, *on mal mať 31. decembra päťdesiat...*

Spytoval sa, či by jeho syn prijal k nim dvom takú ženu ako ona. Gustav vtrhol do jeho života úplne nečakaným a náhlym spôsobom. A Servaz sa stal zo dňa na deň jedným z dvestoštyridsaťtisíc slobodných otcov, ktorých Francúzsko malo. Pravdaže, bola to len kvapka v oceáne domácností s jedným rodičom, ale napriek tomu Gustav a on púťali pozornosť, keď vychádzali z ozdravovne a zo školy. A, prosím, páni, zabudnite na rovnaké postavenie muža a ženy, keď sa ocitnete pred sociálnymi službami alebo v butiku, kde sa vernostný program volá... *Klub mamičiek*. Zabudnite na to, že by ste k sebe pozvali najlepšiu priateľku svojej dcéry či dokonca najlepšieho priateľa svojho syna. Zabudnite.

Cítil sa už starý. Pristaráy na to, aby vychovával sedemročné dieťa. Pristaráy, keď sa ráno pozrel do zrkadla a videl muža, ktorý síce nevyzeral staršie než na svoj vek, no vlasy mu už začínali šedivieť a vrásky sa začínali prehlbovať. Pokiaľ ide o jeho hudobné a literárne záujmy, spájali sa s generáciou, ktorá už neurčovala vkus.

Našťastie mal Charlène, nádhernú ženu svojho zástupcu. Charlène Espérandieuová vedela lepšie ako ktokoľvek iný, čo majú dnes radi deti aj dospievajúci. A zbožňovala Gustava. A Gustav zase ju.

Bývalého zástupcu, pomyslel si. O necelú hodinu sa mal stretnúť s predstaviteľom policajných odborov, aby sa dozvedel, ako si ho podali. Pretože po udalostiach vo februári 2018* bol *suspendovaný*. Už nemal zbraň, preukaz, kanceláriu a v dôsledku toho ani nijakého zástupcu.

Suspendovanie nebola oficiálne sankcia, no veľmi sa to na ňu podobalo. Napríklad, hoci sa uvádzalo *za plného platu*, odobrali mu všet-

* Pozri *Sestry* (Lindeni, 2019).

ÚDOLIE

ky príplatky, čo znamenalo zníženie mzdy o tridsať percent. A už nemal právo stýkať sa so svojimi kolegami. To vlastne ani nebolo potrebné, keďže väčšina z nich sa mu zďaleka vyhýbala. *Aby sa nenakazili.*

Výnimku tvorili len Vincent a Samira. Jeden aj druhý si našli spôsob, aby mu vyjadrili súcit a podporu. Neprekvapilo ho to: Vincent Espérandieu a Samira Cheungová boli jeho najvernejší zástupcovia, on ich vyformoval, vnukol im vytrvalosť a vernosť, urobil si z nich priateľov.

Jedinou výhodou suspendovania bolo to, že sa mohol celý deň venovať Gustavovi. Mohol sa prispôbiť jeho povinnostiam, potrebám a nemusel už prosiť Charlène alebo nejakú babysitterku. Uvedomoval si, že to s úlohou otca preháňa, že jeho čas aj myšlienky sú zaplnené prítomnosťou Gustava. No bol otcom po druhý raz a už si to nechcel pokaziť.

Z telefónu doktorky Delambrovej sa ozval Léo Ferré.

– Hneď prídem, – odpovedala.

Pobozkala Gustava a podišla k Servazovi.

– Zajtra večer mám službu. Uvidíme sa v nedeľu?

2

– Administratívne vyšetrovanie sa skončilo, – vyhlásil predstaviteľ odborov tónom, ktorý neveštil nič dobré. – Dostaneš sa pred disciplinárnu radu.

Bolo 15. júna 2018. Krásny deň. Slniečny a teplý. Jeho suspendovanie sa začalo vo februári. Predpokladalo sa, že nemôže presiahnuť štyri mesiace. Iba ak by ho vedenie predĺžilo v očakávaní výsledkov trestného konania, ktoré sa otvorilo po smrti Erika Langa, slávneho autora detektívnych románov, a jeho obdivovateľa Rémyho Mandela pri požiari, ktorý založil ten druhý a pri ktorom bol prítomný aj Servaz.*

Zvyšok udalostí bol už nejasnejší. Aspoň pre vedenie: Servaz zabudol v pravý čas spresniť, že po odchode z policajnej budovy ohrozoval zbraňou Langa, *muža s had'ou kožou*. Tak ako sa zabudol priznať, že neurobil nič, aby ho zachránil, lebo bol priveľmi zaujatý vyslobodzovaním svojho syna z plameňov a útekem z horiacej stodoly.

Pozrel sa na Gustava, ktorý vedľa neho usilovne lízal kornútok zmrzliny. Chlapec mal voľno, keďže škola štrajkovala. Nechtiac znovu

* Pozri *Sestry* (Lindeni, 2019).

ÚDOLIE

videl žiaru ohňa v tú noc, cítil na tvári tú páľavu, keď bežal s Gustavom k dverám stodoly.

Obrátil pohľad na ulicu. Mal stretnutie s jedným odborárom v pivárni na Ulici des Carmes, čo najďalej od sídla polície. V tom júni bol Toulouse rozpálený. Každé okno a každý kovový objekt vrhali ich smerom oslňujúce biele svetlo, akoby ich chceli oslepiť.

– Budú čakať na rozhodnutie súdu, – pokračoval odborár, – kým určia dátum rady.

V pôvodnom znení sa hovorilo, že *každá chyba, ktorej sa dopustí verejný zamestnanec pri vykonávaní svojej funkcie, ho vystavuje disciplinárnej sankcii bez ujmy na jeho právach, prípadne trestom, aké predpokladá zákon*. Aby to bolo jasné, zamestnanca môže súd *oslobodiť*, ale vedenie ho môže *sankcionovať*. Vitajte v úžasnom svete polície...

– Martin, ty si už prešiel disciplinárnou radou, a nie tak dávno, – vysvetľoval predstaviteľ odborov. – A vyfasoval si dočasné vylúčenie na tri mesiace... a zníženie hodnosti na kapitána...

Ten chlapík šermoval úradnými pravdami ako Mojžiš vyzbrojený tabuľami Zákona. Servaz si všimol, že má uprostred čela nad okuliarmi znamienko – ako tretie oko.

– Teda je viac ako pravdepodobné, že teraz, vzhľadom na skutky, ktoré ti vyčítajú, a na recidívny charakter, hm... ťa čaká sankcia štvrtej skupiny...

Štvrtá skupina. *Odvolyvanie alebo poslanie do dôchodku*. Servaz pocítil na šiji ľadový závan. Policajt bolo jedno zo zriedkavých povolání, kde mohli človeka odsúdiť trestne aj profesionálne a kde mohol zároveň stratiť práva na dôchodok. Takmer žiadna iná profesia nemala takú úroveň vynučovania. Keby sa také kritériá uplatňovali aj v iných povolaniach, kopa ľudí by sa ocitla na dlažbe.

– Navyše, na rozdiel od súdu, nebudú ťa vypočúvať len v súvislosti so skutkami, z ktorých ťa podozrievajú: môžu pokojne prejsť aj k dávnejším skutkom, vyťahnuť akýkoľvek iný aspekt tvojho profesionálneho alebo súkromného života. Preskúmajú celý tvoj život, Martin.

Servaz sa naňho bezvýrazne pozrel. No vnútorne to v ňom vrelo. Aj sa *bál*. Čo sa stane s ním aj s Gustavom, ak nielenže príde o prácu, ktorej venoval väčšiu časť svojho života, ale ho navyše zbavia aj práva na dôchodok? Bude mať päťdesiat rokov. Čo iné okrem policajta vie robiť?

– No dobre, pozitívne je aspoň to, že si budeš môcť prezrieť celý svoj spis – a ja tiež. Môže ťa sprevádzať advokát, ak nejakého máš, ale ten bude môcť vystupovať len v úlohe pozorovateľa. Nebude môcť zasiahnuť do práce rady. Brániť ťa môžu jedine odbory.

Muž sa poškrabal v uchu, ktoré mal plné chlpov.

– V tomto prípade nie si sám, Martin. *Budeme bojovať*. Budeme na tvojej strane, pri rade aj pri rokovaní, a budeme sa odvolávať na najvyššie inštanície. Niektorým odborom viac záleží na tom, aby si udržali dobré vzťahy s vedením, než aby chránili svojich členov, ale naša organizácia má predovšetkým za cieľ, ako vieš, brániť policajtov v individuálnej aj kolektívnej oblasti.

Predstavitel' odborov prednášal svoju reč, akoby predával autá.

– A je tu ešte niečo, – pokračoval takým tónom, akoby oznamoval, že ste nielen prišli o jednu nohu, ale vám budú musieť odrezáť aj druhú. – Keďže čakajú na výsledok trestného konania, predĺžia ti suspendovanie – iba s polovičným platom.

Tentoraz Servaz zareagoval. Prebodol ho pohľadom. Vedel síce, že predstavitel' odborov je na jeho strane – či už vďaka ideológii, sklonom, alebo oportunistu. No či za antických čias nezabíjali poslov zlých správ?

ÚDOLIE

– Nemôžem si ani nájsť iné zamestnanie, – poznamenal. – Ako zaplatím faktúry?

Keď vyšli z kaviarne a on s Gustavom sa pobrali domov, všimol si grafity adresované jemu a jeho kolegom:

Fuck police!

– Čo to znamená? – spýtal sa Gustav.

– Že majú radi políciu.

BERNARD MINIER
ÚDOLIE

Prvé slovenské vydanie

Vydalo vydavateľstvo Lindeni v roku 2020
v spoločnosti Albatros Media Slovakia, s. r. o.,
so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika.

Číslo publikácie 2 281

Zodpovedná redaktorka Jana Števlíková

Technická redaktorka Jana Urbanová

Z francúzskeho originálu *Bernard Minier: La vallée*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve XO Éditions v Paríži v roku 2020,
preložila Mária Gálová.

Jazyková redakcia Marta Jankajová

Návrh obálky Jakub Karman, Art007

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač CPI Moravia Books, s. r. o., Pohořelice

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú
odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

tel.: 02/4445 2046

ALBATROS MEDIA